

**UCHWAŁA NR XXVI/188/2022
RADY GMINY ZAWADY**

z dnia 21 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Narkomanii w Gminie Zawady na rok 2023.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 41), oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 26 lipca 2005 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 764), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Zawady na 2023 rok zgodnie z załącznikiem Nr 1.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Zawady

Dariusz Targoński

Załącznik do uchwały Nr XXVI/188/2022

Rady Gminy Zawady

z dnia 21 grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W
GMINIE ZAWADY
NA
2023 ROK
1. Wstęp**

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobą uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzin a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Obszar przeciwdziałania alkoholizmowi regulowany jest przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii normuje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Realizacja tych zadań może odbywać się na podstawie dwu odrębnych programów uchwalanych corocznie lub jednego wspólnego zawierającego zadania z obydwu ustaw. W roku 2023 odbywa się będą na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W programie uwzględnia się cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw mogą być finansowane z tych samych środków.

Głównym założeniem Programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania środków psychoaktywnych przez rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, integrację społeczną i zawodową osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu.

Skuteczna realizacja tego programu opiera się na współpracy z poniżej wymienionymi instytucjami:

- 1) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zawadach,
- 2) Poradnią Uzależnień i Współuzależnień w Zambrowie, Białymstoku, Łomży,
- 3) Samodzielnym Publicznym Psychiatrycznym Zakładem Opieki Zdrowotnej im. dr. S. Deresza w Choroszczy
- 4) Policją,
- 5) Kuratorami sądowymi,
- 6) Samorządem gminnym,
- 7) Organizacjami i stowarzyszeniami pozarządowymi działającymi na terenie gminy i powiatu,
- 8) Zespołem Interdyscyplinarnym,

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 41).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 4) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 5) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

1. działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
2. leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
3. ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
4. nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
5. zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Zawady opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie.

Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z „Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”. Wykorzystano również publikację Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii pn. „Zasady tworzenia Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii”.

PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek corocznego uchwalania niniejszego Programu wynika wprost z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Obowiązek ten wynika także z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

Diagnoza Sytuacyjna dotycząca problemów alkoholowych w Gminie Zawady.

Gmina Zawady położona jest w województwie podlaskim (jego centralnej części), w powiecie białostockim. Łączna powierzchnia obszaru gminy w granicach administracyjnych wynosi 11267 ha. Gmina stanowi 3,77% powierzchni powiatu. Na jej terenie funkcjonuje ogółem 29 miejscowości (26 sołectw), do których należą: Cibory-Chrzczone, Cibory Gałęckie, Cibory-Kołaczkki, Cibory-Krupy, Cibory-Marki, Cibory-Witki, Góra Strękowa, Konopki-Klimki, Konopki-Pokrzywnica, Krzewo- Plebanki, Kurpiki, Łaś-Toczyłowo, Maliszewo-

Łynki, Maliszewo- Perkusy, Nowe Chlebotki, Nowe Grabowo, Nowe Krzewo, Rudniki, Stare Chlebotki, Stare Grabowo, Stare Krzewo, Strękowa Góra, Targonie- Krytuły, Targonie Wielkie, Targonie- Wity, Wieczorki, Zawady, Zawady-Kolonia,

Według danych Urzędu Gminy w Zawadach, na dzień 12.12.2022 r. liczba ludności wyniosła 2654 osoby.

Diagnoza lokalna stanu problemów w Gminie Zawady dokonana została w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawadach. Według stanu na dzień 30.11.2022 r. z pomocy społecznej ogółem skorzystało 56 rodzin, powodem przyznawania pomocy było w szczególności: 26 rodziny, długotrwała: choroba 24 rodzin, bezrobocie: 10 rodzin, niepełnosprawność: 5 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego: 11 rodzin w tym rodziny niepełne, wielodzietne, potrzeby ochrony macierzyństwa: 2 rodziny. W związku z tym jest większe zapotrzebowanie na wzmoczoną pracę socjalną oraz wspieranie rodziny.

Wszystkie te negatywne konsekwencje wpływają niewątpliwie na sferę emocji i przyczyniają się do częstszego sięgania po alkohol celem rozładowania negatywnych napięć, co niesie za sobą problemy alkoholowe a w przypadku kontynuowania tego typu zachowań dochodzi do uzależnień.

W Gminie Zawady coraz częściej można zaobserwować w rodzinach negatywne zjawiska, tj. przemoc w rodzinie i uzależnienia. Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Zawady w 2022 r. w 11 przypadkach wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. We wszystkich przypadkach osobami pokrzywdzonymi były kobiety, natomiast potencjalnymi sprawcami przemocy byli mężczyźni.

Gmina Zawady poprzez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z innymi podmiotami, podjęła się realizacji następujących zadań na rzecz profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych:

1. prowadzenie rozmów interwencyjno -motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu,
2. prowadzenie rozmów z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym,
3. kierowanie do przeprowadzenia badań i wydania opinii psychologicznej oraz psychiatrycznej w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
4. kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
5. wdrażanie szkolnych programów profilaktycznych,
6. działania terapeutyczne wobec dzieci z rodzin alkoholowych podczas kolonii, obozów, wycieczek i wyjazdów, z programem zajęć profilaktycznych,
7. organizowanie pozalekcyjnych zajęć, w tym sportowych,
8. udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe,
9. doposażeniu w pomoce niezbędne do prowadzenia zajęć w świetlicy szkolnej, w Zespole Szkół w Zawadach oraz Biblioteki Publicznej Gminy Zawady,
10. organizowaniu oraz dofinansowaniu imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych propagujących zdrowy styl życia (np. Dzień Rodziny, Dzień sportu),
11. organizowaniu konkursów z nagrodami dotyczących zagrożeń społecznych,
12. prezentacji spektakli teatralnych o tematyce uzależnień,
13. organizowaniu zajęć rozwijających zainteresowania własne, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz zakupie pomocy dydaktycznych i doposażeniu terenów rekreacyjnych, boisk oraz placów zabaw na terenie gminy,
14. finansowaniu dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych,
15. prowadzenie edukacji społecznych na temat bezpieczeństwa na drogach.

W celu realizacji usług na rzecz osób i rodzin z problemem uzależnienia samorząd gminy współpracował z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zawadach, Komendą Powiatową Policji, Posterunkiem Policji w Choroszczy, Prokuraturą, Sądem Rejonowym III Wydział Rodzinny i Nietletnich,

Kuratorami, Parafią Rzymskokatolicką pw. Przemienienia Pańskiego w Zawadach, Parafią Rzymskokatolicką pw. Św. Antoniego w Nowe Chlebotkach placówkami oświatowymi, ochroną zdrowia i innymi organizacjami charytatywnymi i stowarzyszeniami.

Dane dotyczące postępowań prowadzonych przez GKP i RPA

Liczba:	2022
Wniosków, które wpłynęły do GKRPA	8
Przeprowadzonych rozmów motywujących do poddania się leczeniu odwykowemu	6
Ilość osób opiniowanych przez biegłych sądowych	7
Skierowań do Sądu Rejonowego w Zambrowie o wydanie postanowień w przedmiocie leczenia odwykowego	4

Dane: Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawadach

W 2022 roku do GKP i RPA wpłynęło 8 wniosków, w celu podjęcia leczenia w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Z czterema przeprowadzono rozmowę motywującą do podjęcia leczenia odwykowego. W jednym przypadku podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu leczenia oraz skierowano do Sądu Rejonowego w Zambrowie o wydaniu postanowień w przedmiocie leczenia odwykowego. Biegli sądowi z zakresu psychiatrii, psychologii opiniowali jedną osobę.

Działania na terenie Gminy Zawady związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych są realizowane poprzez Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalany corocznie przez Radę Gminy. Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawadach prowadzi kampanie informacyjną na tematy choroby alkoholowej i narkomanii, możliwości leczenia, o możliwościach korzystania z bezpłatnej, profesjonalnej pomocy psychologicznej w zakładach opieki zdrowotnej i poradniach specjalistycznych.

Współpracuje z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych i pomocą osobom uzależnionym (placówki odwykowe, grupy pomocowe, kuratorzy sądowi, poradnie).

Z wywiadu przeprowadzonego z pracownikami socjalnymi, członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i dzielnicowym wynika, że część dorosłych mieszkańców gminy nie dostrzega negatywnych skutków problemu społecznego jakim jest uzależnienie od alkoholu. Osoby dorosłe nie chcą poddawać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu.

Znacząca część działań podejmowanych w ramach Gminnego programu to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci uczęszczające do szkół, dla których Gmina Zawady jest organem prowadzącym.

Na terenie gminy funkcjonują dwie szkoły podstawowe. Każda placówka oświatowa na terenie gminy realizuje własny program profilaktyczny.

Otrzymane dane powinny stanowić bardzo ważny punkt odniesienia dla planowanych działań profilaktycznych. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczenia specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu, ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, w przypadku presji

Rozdział 1.

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. Cele programu

§ 1. 1 Celem programu jest:

- 1) rozpatrywanie specyfiki problemów alkoholowych i na terenie gminy Zawady oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu,
- 2) zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów związanych z używaniem alkoholu,
- 3) zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień na terenie gminy,
- 4) zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami,
- 5) kreowanie i propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.

2. Warunkami niezbędnymi do osiągnięcia wyżej wymienionych celów są:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 2) zapewnienie mieszkańcom gminy, w szczególności dzieciom i młodzieży, dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych promujących zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu i środków psychotropowych,
- 3) zmiana zachowań i postaw mieszkańców gminy i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem, narkotykami,
- 4) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwym postępowaniem osób nadużywających alkoholu i używających środków psychoaktywnych (w szczególności przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Rozdział 2.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków

§ 2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków odbywa się poprzez:

lp	Metody realizacji	Wskaźniki
1	przekazywanie informacji na temat placówek, grup terapeutycznych publicznych ośrodków zamkniętych osobą uzależnionym i ich rodziną,	ilość rozmów przeprowadzonych z osobami objętymi postępowaniem komisji i osobami zgłoszonymi
2	przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych,	ilość rozmów przeprowadzonych z osobami objętymi postępowaniem komisji i osobami zgłaszającymi
3	finansowanie konsultacji lekarskich psychologa i psychiatry /opinie dla potrzeb sądowych/ osób objętych postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ilość osób skierowanych na badanie przez biegłych, ilość wydanych opinii
4	składanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym	ilość złożonych wniosków do sądu

Rozdział 3.

Udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

§ 3. Udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe i uzależnień od środków psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie odbywa się poprzez:

lp	Metody realizacji	Wskaźniki
1	kontynuowanie współpracy z Poradnią Uzależnień i Współuzależnień w Zambrowie, Białymstoku, Łomży, Samodzielny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr. S. Deresza w Choroszczy,	ilość osób, które podjęły terapię ilość osób, które terapie ukończyły,
2	prowadzenie edukacji publicznej poprzez zakup ulotek, broszur i poradników,	ilość sztuk ulotek, ilość egzemplarzy prasowych
3	zorganizowanie wypoczynku letniego z programem profilaktycznym/socjoterapeutycznym dla dzieci ze środowisk zagrożonych	ilość dzieci uczestniczących
4	Utworzenie Punktu Konsultacyjnego	Liczba osób korzystających,
5	współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	liczba wniosków złożonych do GKRPA przez zespół liczba grup roboczych w pracy których uczestniczył pełnomocnik
6	współpraca z Policją	ilość wniosków złożonych do GKRPA przez policję
7	podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nauczycieli,	ilość szkoleń, kursów, spotkań
8	współpraca z pedagoga szkolnym oraz dyrektorami szkół w zakresie zapotrzebowania na działania profilaktyczne w szkołach	ilość spotkań, ilość wniosków w tym rozpatrzonych pozytywnie

Rozdział 4.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych zgodnie z kryteriami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia w formie profilaktyki uniwersalnej i selektywnej

§ 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych odbywa się poprzez:

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki
1	organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawień profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień	ilość warsztatów, programów, spektakli ilość uczniów objętych działaniami
2	podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych	ilość sfinansowanych/dofinansowanych szkoleń, kursów

3	udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach o charakterze profilaktycznym adresowanych do różnych grup wiekowych,	ilość kampanii
4	zakup i rozprowadzanie materiałów informacyjno – edukacyjnych (książki, kasety, płyty DVD, broszury, ulotki, prenumerata czasopism, itp.),	ilość materiałów
5	upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu w ciąży, zwłaszcza pod kątem wpływu alkoholu na rozwijający się płód	ilość materiałów
6	prowadzenie w miarę potrzeb i środków finansowych pozalekcyjnych zajęć sportowych	ilość zajęć ilość dzieci uczestniczących
7	organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, rekreacyjno-sportowym,	ilość zajęć/ wydarzeń ilość osób uczestniczących
8	Wsparcie finansowe pozalekcyjnych zajęć sportowych i imprez o charakterze rekreacyjno-sportowym będącym integralnym elementem programu profilaktycznego, uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związany z zdrowym stylem życia np: (turnieje, rajdy, olimpiady, wyjazdy na basen, zakup sprzętu sportowego, koszty prowadzenia zajęć, koszty opiekunów i dojazdu).	ilość zajęć ilość dzieci uczestniczących ilość zajęć/ wydarzeń
9	W ramach profilaktyki uniwersalnej: 1. Dofinansowanie różnych form artystycznych propagujący zabawę i trzeźwy styl życia m.in. spektakle teatralne, koncerty, seanse filmowe, wystawy, pokazy, warsztaty. 2. Wspieranie finansowe oraz organizowanie lokalnych profilaktycznych imprez dla dzieci, młodzieży, oraz dorosłych mieszkańców gminy m.in. „Festyn Rodzinny”, „Dnia Dziecka” 3. Wspieranie sołeckich programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy sposób spędzenia czasu, 4. wsparcie finansowe podmiotów wykonujących działalność leczniczą na realizację zadań w zakresie programów zdrowotnych i promocji zdrowia oraz wykonywanie innych inwestycji koniecznych do realizacji zadań np. remonty, zakup aparatury i sprzętu medycznego, pokrycie kosztów kształcenia i podnoszenia kwalifikacji osób działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i promowania zdrowia.	ilość zajęć ilość dzieci uczestniczących ilość zajęć/ wydarzeń
10	W ramach profilaktyki selektywnej: 1. prowadzenie działań edukacyjnych, opiekuńczych, rozwojowych podejmowanych wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. 2. organizowanie i sfinansowanie wypoczynku letniego i zimowego, połączonego z realizacją programu z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, 3. realizacja animacyjnych	ilość zajęć ilość dzieci uczestniczących ilość zajęć/ wydarzeń

	i integracyjnych zajęć o charakterze otwartym w gminnych placach zabaw i stadionie adresowanym do dzieci.	
11	Promocja zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przez edukację zdrowotną. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu, brania używek tj: narkotyków, tytoniu. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów niewynikających z używania alkoholu, narkotyków, tytoniu to m.in. zakup niezbędnych materiałów biurowych, dydaktycznych, terapeutycznych, finansowanie szkoleń.	ilość zajęć ilość dzieci uczestniczących ilość zajęć/ wydarzeń

Rozdział 5.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii a także ochronie przed przemocą w rodzinie

§ 5.1 Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii obejmuje:

lp	Metody realizacji	Wskaźniki
1	zabezpieczenie w programie środków finansowych na działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych	podpisanie umów na wsparcie realizacji działań
2	prenumeratę czasopism specjalistycznych, branżowych i umożliwienie korzystania z nich instytucjom i stowarzyszeniom współpracującym	ilość tytułów
3	wspieranie działań i działalności stowarzyszeń, i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie między innymi poprzez zabezpieczenie w programie środków finansowych	podpisanie umów na wsparcie realizacji działań

2. Wsparcie finansowe zostanie przekazane w trybie konkursu ofert na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.), która określa sposób powierzania realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego.

W realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego mogą uczestniczyć także podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.).

Rozdział 6.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego

§ 6. Podjęmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego obejmuje:

LP	Metody realizacji	Wskaźniki
1	podjęmowanie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	ilość materiałów, ilość szkoleń liczba sprzedawców objętych działaniami

2	prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy	ilość kontroli
3	opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych	ilość wniosków
4	występowanie przed sądem w roli oskarżyciela posiłkowego, w przypadku zaistnienia takiej konieczności	ilość spraw w sądzie

Rozdział 7.

Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

§ 8. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

LP	Metody realizacji	Wskaźniki
1	udział osób uzależnionych, bądź pijących szkodliwie w szkoleniach realizowanych w ramach projektów	ilość osób
2	pomoc w formie rzeczowej osobom uzależnionym i członkom ich rodzin	ilość rodzin objętych pomocą
3	w razie potrzeby zapewnienie noclegowni w okresie jesienno-zimowym	ilość osób skierowanych do noclegowni

Rozdział 8.

Sposoby realizacji Gminnego Programu

§ 9. 1. Realizacja niniejszego Programu nastąpi poprzez:

- 1) zlecenie realizacji zadań wybranym podmiotom,
- 2) nadzór nad realizacją zleconych zadań,
- 3) tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej niezbędnej do realizacji program.

2. Koordynację działań związanych z realizacją zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów nadużywania, alkoholu zawartych w niniejszym programie prowadzi Przewodniczący Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozdział IX

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 10. Wydatki na wynagrodzenia i szkolenia członków komisji realizowane są ze środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym Programie.

§ 11. Wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu komisji ustala się następująco:

- dla Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Komisji w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- dla członków Komisji w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę.
- podstawę do naliczania wypłaty członkom Komisji stanowi obecność na posiedzeniu potwierdzona własnoręcznym podpisem na liście obecności.

§ 12. Za udział w przeprowadzeniu kontroli opisanych w rozdziale VI Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 120 zł brutto.

§ 13. W przypadku poniesienia przez osoby realizujące Program kosztów podróży służbowej na terenie kraju po przedstawieniu potwierdzenia pobycia, rachunków, przysługuje im zwrot poniesionych kosztów za korzystanie środków komunikacji publicznej lub pojazdu prywatnego.

Rozdział X

Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 14. 1. Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu profilaktyki i Rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Zawady finansowana będzie ze środków własnych Gminy oraz dodatkowych środków pobieranych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w **dziale 851 - ochrona zdrowia:**

dział 851 Rozdział 85154 Zapobieganie alkoholizmowi – 37 277, 00 zł

dział 851 Rozdział 85153 Zapobieganie narkomanii- 2 000,00 zł

Rozdział 11.

Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

§ 15. Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmuje:

- 6) składanie rocznego sprawozdania do 31 marca następnego roku z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problem Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- 7) przekazanie właściwemu wojewodzie, do dnia 31 marca każdego roku, rocznej informacji zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego,
- 3) składanie doraźnych informacji w trakcie roku dla potrzeb Rady Gminy,
- 4) doraźna kontrola wydatków na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy.

Rozdział 12.

Przewidywane efekty realizacji Programu

§ 16. 1. Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy wobec skutków nadużywania napoi alkoholowych, narkotyków, tytoniu.

2. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych oraz redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne.

3. Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

Uzasadnienie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobą uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzin a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Realizacja tych zadań może odbywać się na podstawie dwu odrębnych programów uchwalanych corocznie lub jednego wspólnego zawierającego zadania z obydwu ustaw. W roku 2021 odbywa się na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W programie uwzględnia się cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw mogą być finansowane z tych samych środków. Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z „Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”. Wykorzystano również publikację Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii pn. „Zasady tworzenia Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii”.

W programie zawarte są następujące cele i działania:

1. Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii a także ochronie przed przemocą w rodzinie.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego.

7. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

8. Sposoby realizacji Gminnego Programu.

9. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

10. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

11. Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

12. Przewidywane efekty realizacji Programu.